

สถานภาพของข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย สาย ก.*

1. ผลของการศึกษา

ภายหลังจากที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้นำระบบจำแนกวิทยฐานะ (academic rank classification) มาใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ตลอดจนการที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตอบข้อหารือเรื่องการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ได้ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและผลประโยชน์อันพึงได้ของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. หลายประการ ได้แก่ :

1.1 อัตราเงินเดือนขั้นต้นของตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่าเดิม

1.2 การเลื่อนระดับตำแหน่งและเงินเดือนของตำแหน่งทางวิชาการในระบบปัจจุบันมีการติดขัด

1.3 โอกาสที่จะได้รับการปรับขึ้นเงินเดือนเสียเปรียบข้าราชการพลเรือนสามัญและข้าราชการประเภทอื่น

1.4 เสียสิทธิและผลประโยชน์บางประการในการขอตำแหน่งทางวิชาการ

1.5 ขาดหลักการสำคัญในการพัฒนาข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

สำหรับในข้อ 1.1 นั้น ได้มีการกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นต้นของตำแหน่งต่าง ๆ ในระบบปัจจุบันต่ำกว่าในระบบเดิม กล่าวคือ

ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในระบบปัจจุบันขั้นต้นได้รับเงินเดือนระดับ 5 ขั้น 4,245 บาท เทียบเท่ากับตำแหน่งหัวหน้าแผนกเล็กที่มีความรับผิดชอบไม่สูงนัก ซึ่งต่ำกว่า

* กลุ่มศึกษาสถานภาพของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สาย ก. ประกอบด้วย สมนึก แกงเจริญ อดิษฐ์ วรเทพพิพัฒน์ นิตย์ สัมมาพันธ์ นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ และ สุวดี ปากพจน์

ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ในระบบเดิม ที่มีอัตราเงินเดือนชั้นเอกเทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากอง ซึ่งได้แก่ระดับ 6 ชั้น 5,945 บาท ในระบบปัจจุบัน

ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในระบบปัจจุบันขั้นต้นได้รับเงินเดือนระดับ 6 ชั้น 5,945 บาท เทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากองหรือหัวหน้าแผนกใหญ่ ซึ่งต่ำกว่าตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในระบบเดิมที่มีอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษ เทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการกองได้แก่ระดับ 7 ชั้น 7,265 บาท

ตำแหน่งศาสตราจารย์ ในระบบปัจจุบันขั้นต้นได้รับเงินเดือนระดับ 7 ชั้น 7,265 บาท เทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าฝ่าย ซึ่งต่ำกว่าตำแหน่งศาสตราจารย์ในระบบเดิมที่มีอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษ ซึ่งได้แก่ ระดับ 9 ชั้น 8,885 บาท เทียบเท่าตำแหน่งรองอธิบดีในระบบปัจจุบัน

การเปรียบเทียบฐานะตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ก่อนและหลังการปรับสู่ระบบจำแนกวิทยฐานะ (academic rank classification) ปรากฏรายละเอียดตามภาคผนวก 1

สำหรับในข้อ 1.2 จะเห็นได้ว่า การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการในระบบเดิมไม่มีการติดชั้น กล่าวคือ เลื่อนตำแหน่งจากอาจารย์ ตรี โท เอก และพิเศษ ได้ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มีอัตราเงินเดือนถึงขั้นค่าของระดับตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นไป ในปัจจุบันได้นำเอาระบบจำแนกวิทยฐานะ (academic rank classification) และการประเมินคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการ เพื่อกำหนดให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นอีกหนึ่งระดับ (efficiency bar) ตามกฎทบวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2521) มาใช้กับตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีเงินเดือนติดชั้น นอกจากนี้มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณาเลื่อนระดับตำแหน่งดังกล่าว ยังไม่มีมาตรฐานทางวิชาการที่แน่นอนและเป็นมาตรฐานอันเดียวกัน

การเลื่อนระดับตำแหน่งในระบบปัจจุบัน จึงเป็นไปได้โดยยากเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเดิม

1.3 โอกาสในการปรับเงินเดือนเนื่องจากได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต้นของตำแหน่งมีน้อย เพราะมีกติกาให้ปรับเงินเดือนอยู่ 3 ช่วง (ผศ. รศ. ศ.) และในแต่ละช่วงกำหนดเงินเดือนขั้นต้นไว้ต่ำ เป็นเหตุให้บุคคลผู้มีวุฒิปริญญาต่างๆ ที่บรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ มีโอกาสได้รับเงินเดือนน้อยกว่าผู้มีวุฒิต่างๆ ที่เข้ารับราชการในระบบข้าราชการพลเรือนสามัญในวันเดียวกัน และได้รับเงินเดือนปีละหนึ่งขั้นเท่ากัน

ปรากฏรายละเอียดตามภาคผนวก 2 ผู้ที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์จนถึงศาสตราจารย์ จะเสียเปรียบข้าราชการพลเรือนสามัญ 3 - 4 ขั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ชั้น 7,265 บาท ขึ้นไป จะไม่มีโอกาสปรับขึ้นเงินเดือนต่อไปได้เลย ในขณะที่ข้าราชการพลเรือนสามัญยังมีโอกาสปรับอีกถึง 6 ขั้น ยิ่งกว่านั้นสำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการอยู่แล้ว ก่อนประกาศใช้ระบบวิทยฐานะและเงินเดือนสูงกว่าขั้นต่ำของตำแหน่งถัดไป จะไม่มีโอกาสได้ปรับเงินเดือนเพิ่มขึ้น

อนึ่ง ระดับเงินเดือนสูงสุดของระบบ ก.ม. ในปัจจุบันยังต่ำกว่าระบบ ก.พ. กล่าวคือในระบบ ก.ม. ตำแหน่งศาสตราจารย์จะมีอัตราเงินเดือนสูงสุดเพียงระดับ 10 ในขณะที่ระดับ 11 อันได้แก่ตำแหน่งปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า

สำหรับในข้อ 1.4 ตามหนังสือทบวงมหาวิทยาลัยที่ ทม. 0202/23813 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2522 นั้น ไม่ให้นับเวลาที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ที่ได้รับอนุมัติให้ลาไปฝึกอบรมมาคำนวณรวมเป็นเวลาเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ จึงมีผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ต้องเสียสิทธิและผลประโยชน์อันพึงมีพึงได้

ส่วนในข้อ 1.5 นั้น เนื่องจากผลของข้อ 1.4 กล่าวถึงการไม่นับเวลาดังกล่าวให้รวมเป็นเวลาเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นการขัดกับนโยบายในการพัฒนาข้าราชการซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 12 (3) แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2518 และไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2517 และนอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ระยะสั้น

2.1.1 การปรับระดับเงินเดือนของตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก.

ทำการปรับระดับเงินเดือนของตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ทุกตำแหน่ง โดยให้ขั้นเริ่มต้นและสูงสุดเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งระดับ กล่าวคือ

ตำแหน่ง	ระดับในปัจจุบัน	ระดับที่เสนอแนะ
อาจารย์	3-6 (7)	3-7
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	5-7 (8)	6-8
รองศาสตราจารย์	6-8 (9)	7-9
ศาสตราจารย์	7-9 (10)	8-10 (11)

โดยวิธียกเลิกกฎทบวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ข้อ 15 และใส่ระดับเงินเดือนที่เสนอแนะแทน รวมทั้งให้ยกเลิกกฎทบวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการเพื่อกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นอีกหนึ่งระดับ กล่าวคือ ยกเลิกการประเมินพิเศษ (efficiency bar) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ทุกตำแหน่งสามารถเลื่อนระดับเงินเดือนได้ถึงระดับสูงสุดของแต่ละตำแหน่งได้ และสำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์ระดับ 10 ให้สามารถเลื่อนระดับเงินเดือนขึ้นเป็นระดับ 11 ได้ โดยวิธีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (performance standard) ที่มีลักษณะภาวะวิสัย (objective) ที่สามารถวัดได้ (measurable) และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการบริหารมหาวิทยาลัยไทย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างระดับเงินเดือนสูงสุดของระบบ ก.ม. และระบบ ก.พ.

ทั้งนี้ ให้มีบทเฉพาะกาลในการปรับระดับเงินเดือนตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในระบบ²

2.1.2 การมอบอำนาจให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยมากขึ้น

ก.ม. ควรมอบอำนาจให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยให้สามารถบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยได้ทุกตำแหน่ง โดยให้ ก.ม. ทำหน้าที่ในการออกกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นมาตรฐานกลางไว้ แล้วให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานบุคคล

อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยที่ได้รับมอบอำนาจมากขึ้น ย่อมต้องการหน่วยงานรองรับที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรที่จะยกฐานะหน่วยงานด้านการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีฐานะเป็นเพียงแผนกให้มีฐานะเป็นกอง โดยเพิ่มอัตราราชการและการจัดแบ่งส่วนงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.1.3 การพิจารณาสีทธิและผลประโยชน์รวมทั้งการพัฒนาข้าราชการ

ให้ยกเลิกหนังสือทบทวงมหาวิทยาลัยที่ ทม. 0202/253813 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2522 ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ต้องเสียสิทธิและผลประโยชน์ในการนับเวลาเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ พร้อมทั้งให้ ก.ม. พิจารณาจัดทำแผนพัฒนาข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยทั้งสาย ก. สาย ข. และสาย ค. โดยเร่งด่วน

2.2 ระยะยาว

2.2.1 การปรับปรุงมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง การประเมินผลงานทางวิชาการและกระบวนการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

ในปัจจุบันแม้ ก.ม. จะกำหนดมาตรฐานกลางไว้สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วก็ตาม แต่เนื่องจากมาตรฐานกลางดังกล่าวมีลักษณะกว้าง ๆ ยังไม่รัดกุม ด้านคุณภาพของผลงานทางวิชาการ มีการประเมินในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (subjective) มาก จึงทำให้เกิดข้อยุ่งยากและมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มักจะกำหนดมาตรฐานของตนเพิ่มเติม ผลก็คือทำให้การประเมินผลงานทางวิชาการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แตกต่างกันไปมาก ทำให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์กันโดยทั่วไปว่าการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ในแต่ละมหาวิทยาลัยมีความยาก

ง่ายแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการเลื่อนตำแหน่งไม่ชัดเจนและการใช้ดุลยพินิจที่แตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย

จึงสมควรพิจารณาและปรับปรุงมาตรฐานของการประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่งในสาย ก. ให้มีมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยให้ ก.ม. เป็นผู้กำหนดมาตรฐานกลางไว้ให้มีลักษณะชัดเจนและมีลักษณะเป็นภาวะวิสัย (objective) ให้มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของเกณฑ์หรือมาตรฐานดังกล่าวโดยคำนึงถึงปัญหาและสภาพการณ์ของประเทศไทยเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อลดความยุ่งยากและความแตกต่างทางด้านการปฏิบัติระหว่าง อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รายละเอียดในข้อเท็จจริงและปัญหาเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวอาจศึกษาได้จากรายงานผลของการวิจัยของคณะทำงานเพื่อศึกษาและวิจัยเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งที่ประชุมอธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้ง

สำหรับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการนั้น ในปัจจุบันการแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ อ.ก.ม. เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง ส่วนการแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์นั้น ก.ม. เป็นผู้แต่งตั้ง ข้อเท็จจริงที่มีปรากฏอยู่เสมอก็คือ กระบวนการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของ ก.ม. ดำเนินไปด้วยความล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะในปัจจุบัน ก.ม. ยังไม่มีองค์กรและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารงานบุคคลเพื่อทำหน้าที่ในด้านการบริหารและธุรการและเลขานุการเป็นของตนเอง ก.ม. ยังต้องอาศัยกำลังเจ้าหน้าที่จากกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ โดยปกติเจ้าหน้าที่เหล่านี้มีภาระหน้าที่ประจำที่จะต้องปฏิบัติมากอยู่แล้ว จึงเป็นการยากสำหรับเจ้าหน้าที่ของทบวงฯ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับ ก.ม. ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความรวดเร็ว เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของ ก.ม. ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถอุทิศเวลาให้แก่ ก.ม. ได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับขั้นตอนต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นบางประการของ ก.พ. ที่อนุโลมมาใช้กับ ก.ม. ด้วยแล้ว ยังมีส่วนทำให้กระบวนการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของ ก.ม. ดำเนินไปด้วยความล่าช้าโดยไม่จำเป็นยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ระบบการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการทั้งของ ก.ม. และ อ.ก.ม. ยังมีได้มีหลักประกันอย่างเพียงพอว่า ผู้ถูกประเมินจะได้รับการประเมินอย่างเป็นธรรม และจากผู้ประเมินที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากเกณฑ์ในการประเมินผลงานด้านคุณภาพ ยังมีลักษณะอัตวิสัยประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งการแต่งตั้งผู้ประเมินหรือแม่เฒ่ารายชื่อผู้ประเมิน ในสาขาวิชาต่างๆ ทางราชการก็ถือเป็นความลับ ยิ่งกว่านั้นในทางปฏิบัติโดยทั่วไป ก.ม. มักจะแต่งตั้งผู้ประเมินผลงานทางวิชาการจากอาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ

เพื่อผู้อ่านคลายปัญหาดังกล่าว เห็นสมควรมอบอำนาจให้ อ.ก.ม. เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ นอกเหนือไปจากตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ซึ่ง อ.ก.ม. เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งเองอยู่แล้ว โดย ก.ม. เป็นผู้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานกลางที่มีลักษณะภาวะวิสัยและเป็นไปได้ตามสภาพการณ์ของประเทศไทย กับคอยควบคุมดูแลให้ อ.ก.ม. ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว

นอกจากนี้ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องคุณสมบัติของผู้ประเมิน บัญชีรายชื่อและคุณสมบัติของผู้ประเมินประจำสาขาวิชาการต่างๆ ควรเปิดเผยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเป็นรายชื่อที่ยอมรับกันในบรรดานักวิชาการสาขานั้น แม้การแต่งตั้งผู้ประเมินผลงานในแต่ละครั้งจะยังถือเป็นความลับก็ตาม

2.2.2 การจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ก.ม.

เพื่อที่จะทำการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรให้มีการพิจารณาและจัดตั้ง "สำนักงานเลขาธิการ ก.ม." ขึ้น เพื่อทำหน้าที่พัฒนาระบบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งให้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้การปฏิบัติราชการ ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากในปัจจุบันทบวงมหาวิทยาลัยมีภาระกิจมากมายทางด้านการจัดการอุดมศึกษา ทั้งในส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนั้น การบริหารงานบุคคลของระบบราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยจึงน่าจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ ด้วยการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ก.ม. สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และจัดการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีองค์ประกอบของกรรมการ ซึ่งจะมาจากการเลือกตั้ง แต่งตั้ง และเป็นโดยตำแหน่งจำนวนหนึ่ง การจัดแบ่งงานในหน่วยงานดังกล่าวให้เป็นที่ไปตามความจำเป็นและความเหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินภารกิจดังกล่าวข้างต้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

2.2.3 การจัดร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

สมควรให้มีการพิจารณาและจัดร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ขึ้นใช้ใหม่แทนพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีเพียง 5 มาตรา นอกจากนี้ การบริหารงานบุคคลของ ก.ม. โดยการนำเอากฎและระเบียบต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้โดยอนุโลม ทำให้ไม่มีความคล่องตัวและขาดเอกภาพในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ นอกจากจะมีหลักการและเหตุผลที่สำคัญเพื่อให้มีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยฉบับที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเป็นของตนเองแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

2.2.4 การยกเลิกระดับเงินเดือน (ซี)

ในระยะยาว ควรพิจารณาหาทางยกเลิกระดับเงินเดือนของตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ทุกตำแหน่งเสีย โดยให้เหลือแต่เพียงอัตราเงินเดือนขั้นต่ำและขั้นสูงของแต่ละตำแหน่งตามบัญชีหมายเลข 2 กล่าวคือ

ตำแหน่ง	อัตราเงินเดือน (ตามบัญชี 2)
อาจารย์	2,385 - 11,225
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	5,945 - 12,265
รองศาสตราจารย์	7,265 - 13,365
ศาสตราจารย์	8,045 - 15,225

อนึ่ง เพื่อให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตำแหน่งต่างๆ ตามโครงสร้างของอัตราเงินเดือนขั้นต่ำและขั้นสูงดังกล่าว ได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรให้ อ.ก.ม. เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (performance standard) ซึ่งมีลักษณะภาวะวิสัย (objective) ไว้เป็นแนวทางปฏิบัติด้วย

แสดงการเปรียบเทียบฐานะตำแหน่งทางวิชาการก่อนและหลังการปรับสู่
ระบบจําแนกวิทยฐานะ (academic rank classification)

ชั้นเดิม	ระดับตำแหน่ง ในปัจจุบัน	ตำแหน่งในการบริหารงานของ ข้าราชการพลเรือนสามัญ	ฐานะตำแหน่งทางวิชาการ			
			เดิม	ปัจจุบัน		
พิเศษ เอก	11	ปลัดกระทรวง	ศาสตราจารย์			
	10	อธิบดี				
	9	รองอธิบดี				
	8	ผู้อำนวยการกอง				
	7	ผู้อำนวยการกอง			รองศาสตราจารย์	ศาสตราจารย์
	6	หัวหน้ากองหรือหัวหน้าแผนกใหญ่			ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
โท	5	หัวหน้าแผนกเล็ก	อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์		
	4	หัวหน้าแผนกเล็ก				
ตรี	3	ประจำแผนก	อาจารย์	อาจารย์		

หมายเหตุ (1) คัดแปลงจาก ปฐม มณีโรจน์, "อาจารย์มหาวิทยาลัยไทย : ปัญหา ภาวะ
กดดัน และทางเลือก," พัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 18 เล่มที่ 3 (กรกฎาคม) 2521 หน้า 566

(2) การเปรียบเทียบกระทำเมื่อ มกราคม 2522

ภาคผนวก 2
แสดงการเปรียบเทียบจำนวนที่ใช้เพื่อเลื่อนเบญจศับ 10 ชั้น 10,745 บาท สำหรับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
ปัจจุบัน และระดับ 11 ชั้น 10,745 บาท สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ รวมทั้งจำนวนชนบทมีโอกาสปรับ

ประเภท	ผู้ได้รับปริญญาตรี		ผู้ได้รับปริญญาโท		ผู้ได้รับปริญญาเอก	
	ระดับ 3-6	ระดับ 3-10 ชน 10,745) 11	ระดับ 3 (4)-6	ระดับ 3 (4)-7	ระดับ 4-6	ระดับ 4-11 (10ชน 10,745)
ข้าราชการพลเรือน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน
	6 11	8 13 10 19	5 7	7 9	4 5	4 5 7 12
สามัญ	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน	ปรับ ชน
	9 8 11 10 13 16	7 5 9 7 11 13	3 4	3 4	5 5	7 12
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน)	9 8 11 10 19 10	6 8 8 16 8	14 3	6 5 14 5		

หมายเหตุ (1) ถือว่าข้าราชการที่เปรียบเทียบกันได้รับการเลื่อนเงินเดือนประจำปีตามปกติคณะ 1 ชั้น

(2) เปรียบเทียบการมีโอกาสดูเลื่อนระดับ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ตามที่แต่ละระบบกำหนดไว้ โดยถือเงินเดือนชน 10,745 บาท สูงสุดที่จะเปรียบเทียบ

(3) กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือเวียนที่ ทม. 0202/ว.4 ลงวันที่ 21 กันยายน 2522 กำหนดการเลื่อนตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้ตกลงเพียงไม่เกิน 4 ชั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2523 เป็นต้นไป

บัญชีเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชี 2

20	3045													
19	2865													
18	2685													
17	2505													
16	2385													
16	2265													
14	2145	4025	4925	6245	8045									
13	2025	3805	4685	5945	7625	10745								
12	1905	3585	4465	5645	7265	10285								
11	1785	3405	4245	5405	6905	9785								
10	1685	3225	4025	5165	6545	9305	11225	12265	13365	14565				
9	1610	3045	3805	4925	6245	8885	10745	11745	12815	13965	16225			
8	1535	2865	3585	4685	5945	8465	10265	11225	12265	13365	14565			
7	1460	2685	3405	4465	5645	8045	9785	10745	11745	12815	13965			
6	1395	2505	3225	4245	5405	7625	9305	10265	11225	12265	13365			
5	1330	2385	3045	4025	5165	7265	8885	9785	10745	11745	12815			
4	1265	2265	2865	3805	4925	6905	8465	9305	10265	11225	12265			
3	1200	2145	2685	3585	4685	6545	8045	8885	9785	10745	11745			
2	1140	2025	2505	3405	4465	6245	7625	8465	9305	10265	11225			
1	1080	1905	2385	3225	4245	5945	7265	8045	8885	9785	10745			
ขั้น	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6	ระดับ 7	ระดับ 8	ระดับ 9	ระดับ 10	ระดับ 11			

เบ็งจรรด

1. เฉลิม ศรีผดุง. "ก.พ. กับการพัฒนาข้าราชการ", *ทีละทีกรรบรอบ 50 ปี แห่งการใช้กฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน*, พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสารพิมพ์, 2522 หน้า 78
2. รายละเอียดของบทเฉพาะกาลดังกล่าวจะศึกษาได้จากรายงานของกลุ่มทำงาน เพื่อศึกษาเรื่องระดับเงินเดือนของอาจารย์มหาวิทยาลัย เรื่อง *ระดับเงินเดือนของอาจารย์มหาวิทยาลัย* ซึ่งกลุ่มทำงานฯ ได้เสนออธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตามบันทึกที่ ท.ม. 1504 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2522 ต่อมาได้ลงพิมพ์ใน *พัฒน์บริหารศาสตร์* ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 (เมษายน) 2522 โดยใช้ชื่อว่า "การวิเคราะห์สถานภาพของตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก." ในคอลัมน์สารานุกรม หน้า 252 - 278.

ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ในระบบเดิม ที่มีอัตราเงินเดือนชั้นเอกเทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากอง ซึ่งได้แก่ระดับ 6 ชั้น 5,945 บาท ในระบบปัจจุบัน

ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ในระบบปัจจุบันขั้นต้นได้รับเงินเดือนระดับ 6 ชั้น 5,945 บาท เทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากองหรือหัวหน้าแผนกใหญ่ ซึ่งต่ำกว่าตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในระบบเดิมที่มีอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษ เทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการกองได้แก่ระดับ 7 ชั้น 7,265 บาท

ตำแหน่งศาสตราจารย์ ในระบบปัจจุบันขั้นต้นได้รับเงินเดือนระดับ 7 ชั้น 7,265 บาท เทียบเท่าตำแหน่งผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้าฝ่าย ซึ่งต่ำกว่าตำแหน่งศาสตราจารย์ในระบบเดิมที่มีอัตราเงินเดือนชั้นพิเศษ ซึ่งได้แก่ ระดับ 9 ชั้น 8,885 บาท เทียบเท่าตำแหน่งรองอธิบดีในระบบปัจจุบัน

การเปรียบเทียบฐานะตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ก่อนและหลังการปรับระบบจำแนกวิทยฐานะ (academic rank classification) ปรากฏรายละเอียดตามภาคผนวก 1

สำหรับในข้อ 1.2 จะเห็นได้ว่า การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการในระบบเดิมไม่มีการติดชั้น กล่าวคือ เลื่อนตำแหน่งจากอาจารย์ ตรี โท เอก และพิเศษ ได้ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มีอัตราเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นไป ในปัจจุบันได้นำเอาระบบจำแนกวิทยฐานะ (academic rank classification) และการประเมินคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการ เพื่อกำหนดให้ได้รับเงินเดือนสูงขึ้นอีกหนึ่งระดับ (efficiency bar) ตามกฎบวงจรมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2521) มาใช้กับตำแหน่งทางวิชาการในสาย ก. ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มีเงินเดือนติดชั้น นอกจากนี้มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณาเลื่อนระดับตำแหน่งดังกล่าว ยังไม่มีมาตรฐานทางวิชาการที่แน่นอนและเป็นมาตรฐานอันเดียวกัน

การเลื่อนระดับตำแหน่งในระบบปัจจุบัน จึงเป็นไปได้โดยยากเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเดิม